



Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (osmi razširjeni senat)

z dne 8. februarja 2023 *

(besedilo, popravljeno s sklepom z dne 13. julija 2023)

„Državne pomoči – Letalski sektor – Ukrepi, ki jih je Romunija izvedla v korist letališča Temišvar – Ukrepi, ki jih je letališče Temišvar izvedlo v korist družbe Wizz Air in letalskih prevoznikov, ki uporabljajo to letališče – Sklep, v katerem je delno ugotovljen neobstoj državne pomoči v korist letališča Temišvar in letalskih prevoznikov, ki uporabljajo to letališče – Letališke pristojbine – Ničnostna tožba – Regulativni akt – Posamično nanašanje – Znatni vpliv na konkurenčni položaj – Neposredno nanašanje – Pravni interes – Dopustnost – Člen 107(1) PDEU – Selektivnost – Prednost – Merilo zasebnega udeleženca“

V zadevi T-522/20,

Carpatair SA s sedežem v Temišvaru (Romunija), ki jo zastopata J. Rivas Andrés in A. Manzanque Valverde, odvetnika,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopata F. Tomat in C. Georgieva, agentki,

tožena stranka,

ob sodelovanju

Wizz Air Hungary Légiközlekedési Zrt. (Wizz Air Hungary Zrt.) s sedežem v Budimpešti (Madžarska), ki jo zastopajo E. Vahida, S. Rating in I.-G. Metaxas-Maranghidis, odvetniki,

in

(popravljeno s sklepom z dne 13. julija 2023) **Societatea Națională „Aeroportul Internațional Timișoara – Traian Vuia“ SA (AITTV)** s sedežem v Ghirodi (Romunija), ki jo zastopata V. Power in R. Hourihan, solicitors,

intervenientki,

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi razširjeni senat),

* Jezik postopka: angleščina.

ob posvetovanju v sestavi S. Papasavvas, predsednik, J. Svenningsen, M. Jaeger, C. Mac Eochaidh, sodniki, in T. Pynnä (poročevalka), sodnica,

sodni tajnik: P.Cullen, administrator,

na podlagi pisnega dela postopka

in obravnave z dne 12. septembra 2022

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Tožeča stranka, družba Carpatair SA, s tožbo na podlagi člena 263 PDEU predlaga razglasitev ničnosti Sklepa Komisije (EU) 2021/1428 z dne 24. februarja 2020 o državni pomoči SA.31662 – C/2011 (ex NN/2011), ki jo je Romunija izvedla za mednarodno letališče Temišvar in družbo Wizz Air (UL 2021, L 308, str. 1; v nadaljevanju: izpodbijani sklep), v delu, v katerem je ugotovljeno, da nekateri ukrepi niso državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.

Dejansko stanje

- 2 (popravljen s sklepom z dne 13. julija 2023) Mednarodno letališče Temišvar (v nadaljevanju: letališče) leži na zahodu Romunije 50 kilometrov (km) od letališča Arad (Romunija), ki ima zelo malo prometa. Letališče upravlja druga intervenientka, Societatea Națională „Aeroportul Internațional Timișoara – Traian Vuia” SA (v nadaljevanju: AITTV), ki je delniška družba, v kateri ima romunska država 80 % delnic.
- 3 Tožeča stranka, družba Carpatair SA, je romunski regionalni letalski prevoznik. Leta 2000 je na letališču vzpostavila vozlišče, kjer je zagotavljala storitve vozlišč in manjših letališč. Med letoma 2007 in 2009 je bila dejavnost letališča osredotočena na dejavnosti tožeče stranke, ki je zagotavljala celovite storitve ter letela na približno 32 domačih in evropskih destinacij.
- 4 Družba AITTV je ob pričakovanju povečanja prometa zaradi pristopa Romunije k Evropski uniji leta 2007 in za to, da bi izpolnila varnostne pogoje za pridružitve schengenskemu območju, od romunske države prejela financiranje za gradnjo terminala za lete zunaj schengenskega območja in za opremo za varovanje.
- 5 Poleg tega je družba AITTV v okviru strategije za privabljanje nizkocenovnih letalskih prevoznikov in za povečanje splošne donosnosti letališča leta 2008 s prvo intervenientko, madžarskim nizkocenovnim letalskim prevoznikom Wizz Air Hungary Légitársaság Rt. (Wizz Air Hungary Rt.; v nadaljevanju: Wizz Air), sklenila sporazume, v katerih so bila določena načela njunega sodelovanja ter pogoji, v skladu s katerimi lahko družba Wizz Air uporablja letališko infrastrukturo in storitve (v nadaljevanju: sporazumi iz leta 2008). Dva od teh sporazumov sta bila 25. junija 2010 spremenjena z novo shemo popustov, dogovorjeno med družbama Wizz Air in AITTV, ki je zajemala obdobje do 6. februarja 2011 (v nadaljnjem besedilu: sporazuma o spremembah iz leta 2010). Družba Wizz Air je lete z mednarodnega letališča Temišvar začela opravljati oktobra 2008.

- 6 Tožeča stranka je 30. septembra 2010 pri Evropski komisiji vložila pritožbo, v kateri je trdila, da so romunski organi letališču dodelili nezakonito državno pomoč v korist družbe Wizz Air.
- 7 Komisija je 24. maja 2011 Romunijo obvestila o odločitvi, da bo začela formalni postopek preiskave, določen v členu 108(2) PDEU (v nadaljevanju: sklep o začetku postopka), v zvezi z letnim financiranjem poslovanja, dodeljenim družbi AITTV v letih 2007, 2008 in 2009, popusti in rabati na letališke pristojbine, dodeljenimi v skladu z zborniki letalskih informacij (v nadaljevanju: ZLI) za leta 2007, 2008 in 2010, sporazumi iz leta 2008 ter neplačilom letaliških pristojbin, zaračunanih družbi Wizz Air za obdobje od oktobra 2009 do februarja 2010. Komisija je z objavo tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije* 13. septembra 2011 (UL 2011, C 270, str. 11) zainteresirane strani pozvala, naj predložijo pripombe glede tega ukrepa.
- 8 Komisija je v sklepu o začetku postopka navedla, da predhodno ni mogoče izključiti, da popusti in rabati iz ZLI za leta 2007, 2008 in 2010 ter sporazumi iz leta 2008 ne vključujejo državne pomoči, ki ni združljiva z notranjim trgov.
- 9 Pisne pripombe so predložili romunski organi in zainteresirane strani, vključno z družbo AITTV, tožečo stranko in družbo Wizz Air. Komisija je pripombe zainteresiranih strani poslala romunskim organom, ki so lahko predložili komentarje.
- 10 Komisija je z dopisi, poslanimi med letoma 2011 in 2018, zahtevala dodatne informacije od romunskih organov, ki so izpolnili te zahteve.
- 11 Tožeča stranka je z dopisi, poslanimi med letoma 2011 in 2018, predložila dodatne informacije.
- 12 Družba AITTV je z dopisi, poslanimi med letoma 2011 in 2016, predložila dodatne informacije.
- 13 Komisija je 14. marca 2014 romunske organe in zainteresirane strani obvestila o sprejetju smernic o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom (UL 2014, C 99, str. 3; v nadaljevanju: smernice iz leta 2014) ter jih pozvala, naj predložijo pripombe. Komisija je prejela pripombe od tožeče stranke ter družb Wizz Air in AITTV.
- 14 Družba Wizz Air je 11. februarja in 3. julija 2015 predložila dodatne informacije.
- 15 Tožeča stranka od leta 2014 ni več izvajala dejavnosti na letališču in je bila v postopku sodne reorganizacije. Njena glavna baza dejavnosti je zdaj letališče Arad, s katerega med drugim ponuja čarterske lete. Rednih letov ne ponuja več.
- 16 Komisija je 24. februarja 2020 sprejela izpodbijani sklep.

Izpodbijani sklep

- 17 Komisija je v izpodbijanem sklepu na eni strani preučila obstoj državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU v zvezi s, prvič, letnim financiranjem, dodeljenim družbi AITTV v letih od 2007 do 2009 (glej točke 38, 39 in od 171 do 235 obrazložitve izpodbijanega sklepa), drugič, letališkimi pristojbinami, objavljenimi v ZLI za leta 2007, 2008 in 2010 (glej točke od 40 do 49 in od 267 do 299 obrazložitve izpodbijanega sklepa), tretjič, sporazumi iz leta 2008 in sporazumoma o spremembah iz leta 2010 (v nadaljevanju: tretji ukrep) (glej točke od 50 do 76 in od 300 do 440 obrazložitve izpodbijanega sklepa), in četrtič, neplačilom letaliških pristojbin, zaračunanih družbi

Wizz Air za obdobje od oktobra 2009 do februarja 2010 (glej točke 77, 78 in od 441 do 443 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Ker je Komisija na drugi strani menila, da nekatera financiranja, dodeljena družbi AITTV, pomenijo državno pomoč, je preučila njihovo združljivost z notranjim trgov (glej točke od 236 do 266 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

- 18 V zvezi z letališkimi pristojbinami iz ZLI za leta 2007, 2008 in 2010 je Komisija ugotovila, da osnovna stopnja, popusti in rabati na te pristojbine, določeni v teh ZLI, niso bili selektivni, ker so se uporabljali brez razlikovanja. Zato je Komisija ugotovila, da ta ukrep ni pomenil državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.
- 19 V zvezi s tretjim ukrepom je Komisija navedla, da bi moral navedeni ukrep družbi AITTV zagotoviti dodatno donosnost. Zato je menila, da bi preudaren zasebni udeleženec v tržnem gospodarstvu sklenil take sporazume. Poleg tega naj bi bil ta ukrep del splošne strategije in dolgoročnega prizadevanja za splošno donosnost letališča. Komisija je zato ugotovila, da s temi sporazumi družbi Wizz Air ni bila dodeljena gospodarska prednost, ki je ne bi mogla dobiti pod običajnimi tržnimi pogoji, in da ne pomenijo državne pomoči.
- 20 V izreku izpodbijanega sklepa je navedeno:

„Člen 1

1. Javno financiranje, ki ga je Romunija v obdobju 2007–2009 zagotovila [družbi AITTV] za razvoj terminala za lete zunaj schengenskega območja, izboljšanje vozne steze in razširitev ploščadi ter opremo za osvetlitev v višini 29194 600 [romunskih levov (RON)], pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) [PDEU]. Izvedena je bila v nasprotju s členom 108(3) [PDEU].
2. Državna pomoč iz odstavka 1 je združljiva z notranjim trgov v smislu člena 107(3)(c) [PDEU].

Člen 2

Javno financiranje dovozne ceste in razvoja parkirišč v letu 2007 ter opreme za varovanje v letu 2008, letališke pristojbine iz [ZLI] iz let 2007, 2008 in 2010 ter sporazumi z družbo Wizz Air iz leta 2008 (vključno s sporazumoma o spremembah iz leta 2010) ne pomenijo državne pomoči v smislu člena 107(1) [PDEU].

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na Romunijo.“

Predlogi strank

- 21 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- izpodbijani sklep v delu, v katerem ni ugotovljeno, da ZLI za leto 2010 (v nadaljevanju: drugi ukrep) in tretji ukrep (v nadaljevanju skupaj: sporna ukrepa) pomenita nezakonito državno pomoč družbi Wizz Air, ki ni združljiva z notranjim trgov, razglasi za ničen;
 - Komisiji naloži plačilo stroškov.

22 Komisija ob podpori intervenientk Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- tožbo zavrže kot nedopustno;
- podredno, tožbo zavrne kot neutemeljeno;
- tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

Dopustnost

- 23 Komisija ob podpori družbe AITTV, ne da bi formalno vložila ugovor nedopustnosti na podlagi člena 130 Poslovnika Splošnega sodišča, trdi, da tožba ni dopustna, ker tožeča stranka nima procesnega upravičenja za razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa in ker nima obstoječega in dejanskega interesa za razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa.
- 24 Tožeča stranka izpodbija trditve Komisije.

Pravni interes

- 25 Komisija meni, da tožeča stranka nima dejanskega in neposrednega interesa za razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa. Sporna ukrepa naj ne bi negativno vplivala na sedanje storitve zračnega prevoza tožeče stranke, ki naj bi bile drugačne od storitev, ki jih je družbe Wizz Air zagotavljala v letih, na katera se je nanašala preiskava Komisije (in tudi zdaj). Trditev tožeče stranke, da bi rada ponovno izvajala svoje dejavnosti na letališču, naj ne bi bila podprta z nobenim dokazom in naj ne bi dokazovala obstoja pravnega interesa.
- 26 Poleg tega naj ta tožba ne bi mogla neposredno koristiti tožeči stranki. Po mnenju Komisije ugoden izid te tožbe namreč ne vpliva ne na odškodninsko tožbo ne na tožbo za zagotovitev vračila, ki ju je tožeča stranka vložila pri romunskih sodiščih. Če bi sodišči Unije razglasili ničnost izpodbijanega sklepa v delu, v katerem se nanaša na sporna ukrepa, bi morala Komisija ponovno preučiti navedena ukrepa in zlasti njuno združljivost z notranjim trgov. Ker ima Komisija izključno pristojnost za presojo združljivosti ukrepov pomoči, naj nobeno nacionalno sodišče ne bi moglo samostojno ugotoviti, da ukrep ni združljiv z notranjim trgov, in odrediti vračila pomoči.
- 27 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je ničnostna tožba fizične ali pravne osebe dopustna le takrat, kadar ima ta oseba interes za razglasitev ničnosti izpodbijanega akta. Pogoj za tak interes je, da ima lahko razglasitev ničnosti tega akta pravne posledice in da lahko rezultat pravnega sredstva stranki, ki ga je vložila, prinese korist (glej sodbo z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, točka 55 in navedena sodna praksa).
- 28 Poleg tega mora pravni interes za vložitev ničnostne tožbe obstajati in biti dejanski ter se presojati na dan, ko je bila tožba vložena (glej sodbo z dne 7. novembra 2018, BPC Lux 2 in drugi/Komisija, C-544/17 P, EU:C:2018:880, točka 29 in navedena sodna praksa).

- 29 Prav tako je treba spomniti, da stranka načeloma ohrani interes za vložitev ničnostne tožbe, saj je ta lahko podlaga za morebitno odškodninsko tožbo (glej sodbo z dne 7. novembra 2018, BPC Lux 2 in drugi/Komisija, C-544/17 P, EU:C:2018:880, točka 42 in navedena sodna praksa).
- 30 Verjetnost vložitve odškodninske tožbe je dovolj za utemeljitev takšnega pravnega interesa, če ta tožba ni hipotetična (glej sodbo z dne 7. novembra 2018, BPC Lux 2 in drugi/Komisija, C-544/17 P, EU:C:2018:880, točka 43 in navedena sodna praksa).
- 31 Poleg tega lahko pravni interes izhaja iz vsake tožbe pred nacionalnimi sodišči, v okviru katere lahko morebitna razglasitev ničnosti akta, izpodbijanega pred sodiščem Unije, tožeči stranki prinese korist (glej sodbo z dne 7. novembra 2018, BPC Lux 2 in drugi/Komisija, C-544/17 P, EU:C:2018:880, točka 44 in navedena sodna praksa).
- 32 Sodišče Unije pri presoji pravnega interesa za nastopanje pred njim ni pristojno, da presodi, ali je na podlagi nacionalnega prava utemeljenost tožbe, vložene pri nacionalnih sodiščih, verjetna, in da s tem nadomesti nacionalna sodišča pri taki presoji. Je pa nujno in zadostno, da ima lahko stranka, ki je vložila ničnostno tožbo pri sodišču Unije, korist od njenega rezultata (glej sodbo z dne 7. novembra 2018, BPC Lux 2 in drugi/Komisija, C-544/17 P, EU:C:2018:880, točka 56 in navedena sodna praksa).
- 33 V obravnavani zadevi je tožeča stranka 28. januarja 2016 pri Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti, Romunija) vložila odškodninsko tožbo proti družbi AITTV, romunskim organom in družbi Wizz Air zaradi dodelitve državne pomoči družbi Wizz Air, med drugim s spornima ukrepoma. Na podlagi te tožbe sta Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti) in Curtea de Apel București (pritožbeno sodišče v Bukarešti, Romunija) izdali odločbi. O pritožbi, ki jo je tožeča stranka vložila zoper odločbo zadnjenavedenega, naj bi odločalo Înalta Curte de Casație și Justiție (vrhovno kasacijsko sodišče, Romunija).
- 34 Poleg tega je tožeča stranka po sodbi Tribunalul Timiș (okrožno sodišče v Timișu, Romunija) z dne 30. avgusta 2011, s katero je bilo ugotovljeno, da je popust, določen v točki 7.3 drugega ukrepa, nezakonita državna pomoč, in ki jo je 14. novembra 2012 potrdilo Curtea de Apel Pitești (pritožbeno sodišče v Piteștiju, Romunija), leta 2015 vložila tožbo za vračilo zadevne pomoči. O tej tožbi naj bi zdaj odločalo Curtea de Apel Alba Iulia (pritožbeno sodišče v Albi Iulii, Romunija), ki je 21. decembra 2020 odločilo, da prekine odločanje do izdaje končne sodbe v tej zadevi.
- 35 Tako ni mogoče izključiti, da bi morebitna razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa lahko vplivala na izid spora, ki poteka pred romunskimi sodišči.
- 36 Poleg tega, kar zadeva drugo pritožbo tožeče stranke, naj bi Komisija zadnjenavedeno 1. julija 2020 obvestila, da v tej drugi zadevi ne namerava začeti formalnega postopka preiskave, ker so zadevni ukrepi podobni tistim, ki so bili preučeni v izpodbijanem sklepu. Tožeča stranka poleg tega trdi, da Komisija še vedno predhodno preučuje to drugo pritožbo.
- 37 Zato bi se zaradi morebitne razglasitve ničnosti izpodbijanega sklepa lahko začel formalni postopek preiskave v okviru te druge zadeve, v katerem bi tožeča stranka načeloma lahko uveljavljala svoje procesne pravice in predložila pripombe.
- 38 Tako je tožeča stranka pravno zadostno dokazala, da bi ji morebitna razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa lahko prinesla korist. Torej ima pravni interes za razglasitev ničnosti navedenega sklepa.

Procesno upravičenje

- 39 Komisija trdi, da tožeča stranka ni dokazala, da se izpodbijani sklep nanjo posamično nanaša.
- 40 Prvič, tožeča stranka naj od leta 2013 ne bi več izvajala svojih dejavnosti na letališču, saj je glavna baza njenih dejavnosti zdaj na letališču Arad. Poleg tega naj bi spremenila poslovni model in zdaj ponujala čarterske lete. Tožeča stranka naj ne bi predložila nobene posebne informacije o konkurenčnem razmerju, ki ga je imela z družbo Wizz Air ob vložitvi tožbe.
- 41 Drugič, v času dejanskega stanja je bila tožeča stranka le eden od številnih konkurentov družbe Wizz Air na letališču in je bila z njo v neposredni konkurenci le za zelo omejeno število destinacij. Družbi Wizz Air sta na trgu rednih potniških letov z letališča in na to letališče neposredno konkurirala še dva druga letalska prevoznika, Blue Air in Malev.
- 42 Tretjič, tožeča stranka naj ne bi predložila nobene informacije o velikosti zadevnih trgov, o svojih tržnih deležih ter tržnih deležih družbe Wizz Air in drugih potencialnih konkurentov na teh trgih ter o spremembi teh tržnih deležev po odobritvi spornih ukrepov. Predložila naj ne bi nobenega dokaza za to, da so zmanjšanje njene dejavnosti na nekaterih linijah, poslabšanje njenega finančnega položaja in selitev njenih dejavnosti leta 2013 ali tržni delež, ki naj bi ga družba Wizz Air pridobila na zadevnih trgih, posledica spornih ukrepov. Natančneje, tožeča stranka naj ne bi predložila ne poročila stečajnega upravitelja ne odločb nacionalnih sodišč, ki jih omenja. Poleg tega naj bi bilo njene finančne težave mogoče pojasniti z drugimi dejavniki, med katerimi so uporaba manj zmogljivih zrakoplovov, uporaba modela storitve vozlišč in manjših letališč ter finančna kriza.
- 43 Družba Wizz Air poleg tega trdi, da težav, ki jih je imela tožeča stranka, ni povzročila domnevna pomoč, ki ji je bila dodeljena, ampak zastarelost poslovnega modela tožeče stranke v letih, ki so bila predmet preiskave, kar je stečajni upravitelj poudaril v načrtu reorganizacije. Poleg tega naj bi tožeča stranka na podlagi drugega ukrepa uživala prednosti na letališču, tako da naj ne bi bilo mogoče ugotoviti vzročne zveze med domnevno pomočjo, dodeljeno družbi Wizz Air, in poslabšanjem položaja tožeče stranke na trgu, ki naj ne bi imela nobene prednosti.
- 44 Komisija v odgovorih na vprašanja Splošnega sodišča z dne 11. marca 2022 v zvezi z naravo spornih ukrepov trdi, da bi ju bilo treba preučiti ločeno, tudi kar zadeva dopustnost. Podobno družba Wizz Air v odgovorih na ista vprašanja trdi, da je del izpodbijanega sklepa, ki se nanaša na tretji ukrep, posamičen ukrep, medtem ko je del izpodbijanega sklepa, ki se nanaša na drugi ukrep, predpis. Zato naj bi bilo treba procesno upravičenje za izpodbijanje tega dela izpodbijanega sklepa presojati glede na člen 263, četrti odstavek, tretji del stavka, PDEU, ki se nanaša na predpise.
- 45 Vendar Komisija v zvezi s tem trdi, da bi se moral navedeni ukrep – tudi če bi se izpodbijani sklep v delu, v katerem se nanaša na drugi ukrep, štel za predpis, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov – na tožečo stranko neposredno nanašati, vendar se ne. Podobno družba Wizz Air trdi, da je pogoj za procesno upravičenje tožeče stranke v zvezi z delom izpodbijanega sklepa, ki se nanaša na drugi ukrep, da se neposredno nanaša na tožečo stranko, pa se ne, ker se drugi ukrep ni uporabljal za družbo Wizz Air. Letališke pristojbine, ki so se uporabljale za družbo Wizz Air, naj bi bile namreč urejene s tretjim ukrepom.
- 46 Komisija v odgovorih na ista vprašanja v zvezi s sodbo z dne 15. julija 2021, Deutsche Lufthansa/Komisija (C-453/19 P, EU:C:2021:608), trdi, da je ta sodba upoštevana le v zvezi s tretjim ukrepom. Komisija in družba Wizz Air trdita, da prispevek te sodbe v zvezi

z opredelitvijo trga v obravnavani zadevi ni pomemben in ne omogoča sklepa, da je tožba dopustna, ker je vsekakor potrebna vzročna zveza med zatrjevano pomočjo in vplivom na tržni položaj tožeče stranke. V obravnavani zadevi pa naj take vzročne zveze ne bi bilo. Komisija na primer meni, da tožeča stranka povezave Temišvar-Frankfurt (Nemčija) ni opustila zaradi tretjega ukrepa, ampak ker na letališču Frankfurt ni bilo razpoložljivih slotov.

- 47 Najprej je treba opozoriti, da je dopustnost tožbe, ki jo fizična ali pravna oseba na podlagi člena 263, četrti odstavek, PDEU vloži zoper akt, ki ni naslovljen nanjo, pogojena s tem, da se tej osebi prizna procesno upravičenje, ki obstaja v dveh primerih. Na eni strani je tako tožbo mogoče vložiti, če se ta akt nanjo neposredno in posamično nanaša. Na drugi strani taka oseba lahko vloži tožbo zoper predpis, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov, če se ta nanjo neposredno nanaša (glej v tem smislu sodbi z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, točki 59 in 91, in z dne 15. julija 2021, Deutsche Lufthansa/Komisija, C-453/19 P, EU:C:2021:608, točka 31).

– *Uvodne ugotovitve o naravi spornih ukrepov*

- 48 Člen 1(d) Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 [PDEU] (UL 2015, L 248, str. 9) za pojem „shema pomoči“ določa, da zajema „vsak akt, na podlagi katerega je mogoče brez nadaljnjih izvedbenih ukrepov dodeliti individualno pomoč podjetjem, opredeljenim v aktu na splošen in abstrakten način, in kateri koli akt, na podlagi katerega je mogoče dodeliti pomoč, ki ni povezana z določenim projektom, enemu ali več podjetjem za nedoločen čas in/ali v nedoločenem znesku“.
- 49 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je sklep Komisije, katerega predmet je odobritev ali prepoved „sheme pomoči“, splošen in ga je zato mogoče opredeliti kot „predpis“ v smislu člena 263, četrti odstavek, tretji del stavka, PDEU (glej sodbo z dne 20. januarja 2022, Deutsche Lufthansa/Komisija, C-594/19 P, EU:C:2022:40, točka 50 in navedena sodna praksa).
- 50 V obravnavani zadevi iz točke 21 zgoraj izhaja, da se tožba nanaša na sporna ukrepa.
- 51 Kar zadeva drugi ukrep, se je v skladu s točko 290 obrazložitve izpodbijanega sklepa sistem letaliških pristojbin, ki je v njem določen, uporabljal za vse letalske prevoznike, ki so uporabljali letališče. Ti v drugem ukrepu niso imenovani.
- 52 Iz tega sledi, da se je sistem letaliških pristojbin, določen v drugem ukrepu, uporabljal za objektivno določene položaje in je imel pravne učinke za splošno in abstraktno določene kategorije oseb, tako da ob predpostavki, da ta sistem vključuje državno pomoč, pomeni shemo pomoči. Posledično je del izpodbijanega sklepa, ki se nanaša na drugi ukrep, splošen in ga je zato mogoče opredeliti kot predpis v smislu člena 263, četrti odstavek, tretji del stavka, PDEU.
- 53 Nasprotno pa, kot je Komisija navedla v točki 340 obrazložitve izpodbijanega sklepa, so bili sporazumi, ki pomenijo tretji ukrep, na katerega se tožba prav tako nanaša, individualno sklenjeni dogovori, ki so veljali le za obe pogodbeni stranki. Zato jih je treba šteti za individualne ukrepe. Glede na to, da del izpodbijanega sklepa, ki se nanaša na navedene sporazume, torej ni predpis v skladu s členom 263, četrti odstavek, tretji del stavka, PDEU, saj ni splošni akt, mora Splošno sodišče preveriti, ali se ta del izpodbijanega sklepa na tožečo stranko neposredno in posamično nanaša v smislu te določbe (glej v tem smislu sodbo z dne 15. julija 2021, Deutsche Lufthansa/Komisija, C-453/19 P, EU:C:2021:608, točka 32 in navedena sodna praksa).

– Posamično nanašanje tretjega ukrepa na tožečo stranko

- 54 V skladu z ustaljeno sodno prakso bi se subjekti, ki niso naslovniki sklepa, lahko sklicevali na to, da se sklep nanje posamično nanaša, samo če se ta sklep nanje nanaša zaradi nekaterih njihovih značilnosti ali zaradi dejanskega položaja, ki jih opredeljuje glede na vse druge osebe in jih zato individualizira enako, kot bi bil individualiziran naslovnik takega sklepa (glej v tem smislu sodbi z dne 15. julija 1963, Plaumann/Komisija, 25/62, EU:C:1963:17, str. 223, in z dne 15. julija 2021, Deutsche Lufthansa/Komisija, C-453/19 P, EU:C:2021:608, točka 33).
- 55 Če tožeča stranka dvomi o utemeljenosti sklepa o presoji pomoči, sprejetega na podlagi člena 108(3) PDEU ali kot v obravnavani zadevi na koncu formalnega postopka preiskave, zgolj dejstvo, da jo je mogoče šteti za „zadevno stranko“ v smislu odstavka 2 tega člena, ne more zadoščati za to, da se tožba razglasi za dopustno. Zato mora dokazati, da ima poseben status v smislu sodne prakse, navedene v točki 54 zgoraj. To velja zlasti takrat, kadar bi pomoč, ki je predmet zadevnega sklepa, znatno vplivala na položaj tožeče stranke na zadevnem trgu (sodbi z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, točka 97, in z dne 15. julija 2021, Deutsche Lufthansa/Komisija, C-453/19 P, EU:C:2021:608, točka 37).
- 56 Dokaz o znatnem vplivu na položaj tožeče stranke na trgu, ki ga predloži zadnjenavedena, ne pomeni, da se mora Sodišče dokončno izreči o konkurenčnih razmerjih med to stranko in podjetji prejemniki pomoči, ampak zahteva le, da navedena stranka upoštevno navede razloge, iz katerih bi sklep Komisije lahko škodoval njenim legitimnim interesom in znatno vplival na njen položaj na zadevnem trgu (glej v tem smislu sodbi z dne 28. januarja 1986, Cofaz in drugi/Komisija, 169/84, EU:C:1986:42, točka 28, in z dne 15. julija 2021, Deutsche Lufthansa/Komisija, C-453/19 P, EU:C:2021:608, točka 57).
- 57 Znatni vpliv na konkurenčni položaj tožeče stranke na zadevnem trgu ne izhaja iz poglobljene analize različnih konkurenčnih razmerij na tem trgu, ki bi omogočila natančno določitev obsega vpliva na njen konkurenčni položaj, ampak načeloma iz *prima facie* ugotovitve, da odobritev ukrepa, na katerega se nanaša sklep Komisije, privede do znatnega vpliva na ta položaj (sodba z dne 15. julija 2021, Deutsche Lufthansa/Komisija, C-453/19 P, EU:C:2021:608, točka 58).
- 58 Iz tega izhaja, da je ta pogoj lahko izpolnjen, če tožeča stranka predloži dokaze, na podlagi katerih je mogoče dokazati, da zadevni ukrep lahko znatno vpliva na njen položaj na zadevnem trgu (glej v tem smislu sodbi z dne 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisija, C-487/06 P, EU:C:2008:757, točka 38, in z dne 15. julija 2021, Deutsche Lufthansa/Komisija, C-453/19 P, EU:C:2021:608, točka 59).
- 59 Dokaza o znatnem vplivu na položaj konkurenta na trgu ni mogoče omejiti na obstoj nekaterih elementov, ki kažejo na poslabšanje poslovnega ali finančnega uspeha tožeče stranke, kot so znatno zmanjšanje prometa, nezanemarljive finančne izgube ali celo znatno zmanjšanje tržnih deležev po dodelitvi zadevne pomoči. Dodelitev državne pomoči lahko na konkurenčni položaj gospodarskega subjekta vpliva tudi drugače, zlasti tako, da povzroči izgubo dobička ali manj ugoden razvoj od tistega, do katerega bi prišlo, če take pomoči ne bi bilo (glej v tem smislu sodbi z dne 22. novembra 2007, Španija/Lenzing, C-525/04 P, EU:C:2007:698, točki 34 in 35, in z dne 15. julija 2021, Deutsche Lufthansa/Komisija, C-453/19 P, EU:C:2021:608, točka 61).
- 60 Ob upoštevanju teh načel je treba preučiti elemente, ki jih je predložila tožeča stranka, da bi dokazala, da se izpodbijani sklep nanjo posamično nanaša in zlasti da lahko tretji ukrep znatno vpliva na njen položaj na zadevnem trgu.

- 61 V obravnavanem primeru je treba na prvem mestu ugotoviti, da je imela tožeča stranka aktivno vlogo pri poteku upravnega postopka. Pri Komisiji je vložila pritožbo in predložila pripombe v okviru formalnega postopka preiskave. Iz izpodbijanega sklepa tudi izhaja, da je Komisiji večkrat predložila informacije.
- 62 Vendar je treba ugotoviti, da zgolj iz sodelovanja tožeče stranke v upravnem postopku ni mogoče sklepati, da se izpodbijani sklep nanjo posamično nanaša (glej v tem smislu sodbo z dne 22. novembra 2007, Sniace/Komisija, C-260/05 P, EU:C:2007:700, točka 60, in sklep z dne 26. septembra 2016, Greenpeace Energy in drugi/Komisija, T-382/15, neobjavljen, EU:T:2016:589, točka 39), tudi če bi tako kot v obravnavanem primeru imela pomembno vlogo v tem upravnem postopku, zlasti s tem, da je vložila pritožbo, ki je podlaga za izpodbijani sklep (glej v tem smislu sodbo z dne 9. julija 2009, 3F/Komisija, C-319/07 P, EU:C:2009:435, točki 94 in 95).
- 63 Na drugem mestu, tožeča stranka je predložila elemente v zvezi s trgi, na katerih je bila v konkurenčnem razmerju z družbo Wizz Air in na katerih je bila znatno prizadeta. Tako sta obe, tožeča stranka in družba Wizz Air opravljali lete z letališča med oktobrom 2008, ko je družba Wizz Air prišla na letališče, in januarjem 2014, ko je tožeča stranka nehala izvajati svoje dejavnosti na letališču.
- 64 Natančneje, ob sprejetju sklepa o začetku postopka leta 2011 sta si tožeča stranka in družba Wizz Air konkurirali na povezavah z letališča ali nanj, in sicer, kar zadeva Nemčijo, na povezavi z Düsseldorfom (tožeča stranka je letela v Düsseldorf, družba Wizz Air pa v Dortmund, ki sta po cesti med seboj oddaljena 70 km) in, kar zadeva Italijo, na povezavah z Benetkami (tožeča stranka je letela v Benetke, družba Wizz Air pa v Treviso, ki sta po cesti med seboj oddaljena 41 km) ter Bergamom-Milanom, Bologno (tožeča stranka je letela v Bologno, družba Wizz Air pa v Forli, ki sta po cesti med seboj oddaljena 73 km) in Rimom.
- 65 Komisija je tako v sklepu o začetku postopka upoštevni trg proizvodov opredelila kot pare mest v zračnem prevozu in bližnja letališča, kot so Düsseldorf in Dortmund ali Bologna in Forli, implicitno štela za zamenljiva v skladu s svojo prakso odločanja na področju konkurence. V skladu s to opredelitvijo trga sta si tožeča stranka in družba Wizz Air konkurirali na naslednjih petih trgih: Düsseldorf/Temišvar, Benetke/Temišvar, Bergamo-Milano/Temišvar, Bologna/Temišvar in Rim/Temišvar.
- 66 Tožeča stranka poleg tega meni, da sta si z družbo Wizz Air posredno konkurirali na dodatnih petih povezavah, opredeljenih z 200-kilometrskim ciljnim območjem. Meni namreč, da je družba Wizz Air s povezavami z Dortmundom, Benetkami, Bergamom-Milanom in Forlijem konkurirala tudi njenim povezavam s Frankfurtom (Nemčija) (ki je po cesti 222 km oddaljen od Dortmunda), Verono (Italija) (ki je po cesti 121 km oddaljena od Benetk), Torinom (Italija) (ki je po cesti 185 km oddaljen od Bergama), Firencami (Italija) (ki so po cesti 109 km oddaljene od Forlija) in Ancono (Italija) (ki je po cesti 166 km oddaljena od Forlija).
- 67 V zvezi s tem je treba opozoriti, da sta mesti Dortmund in Frankfurt po cesti oddaljeni več kot 200 km eno od drugega, tako da tudi če bi se uporabila opredelitev trga tožeče stranke, nikakor ne bi spadali na isti trg.
- 68 Glede preostalih štirih povezav tožeča stranka ne pojasni, zakaj naj bi bilo upoštevno ciljno območje v obravnavani zadevi (200 km) znatno večje od tistega, ki ga Komisija običajno uporablja v svoji praksi odločanja na področju konkurence (100 km). Poleg tega je tožeča stranka letela

v Torino in Bergamo, Bergamo in Verono, Verono in Benetke ter Bologno in Firenze, to je v pare mest na istem 200-kilometrskem ciljnem območju, čeprav trdi, da so bile te destinacije zamenljive. Ta okoliščina lahko vzbudi dvom v upoštevnost domnevne „posredne konkurence“ med tožečo stranko in družbo Wizz Air pri teh parih.

- 69 Ugotoviti je torej treba, da sta si tožeča stranka in družba Wizz Air konkurirali na petih povezavah (navedenih v točki 65 zgoraj) z odhodi z letališča ali prihodi nanj, ker tožeča stranka ni dokazala, da ji je družba Wizz Air posredno konkurirala tudi na petih dodatnih povezavah (navedenih v točki 66 zgoraj).
- 70 Na tretjem mestu, obstajajo elementi, ki dokazujejo znaten vpliv na položaj tožeče stranke na trgu. Tožeča stranka je v pisnih pripombah, predloženih Komisiji 7. junija in 8. avgusta 2011, navedla, da je leta 2010 utrpela izgubo v višini več kot 9 milijonov EUR in spremenila svoj poslovni model, da bi zmanjšala izgube iz poslovanja. Komisija je v sklepu o začetku postopka ugotovila, da so se med letoma 2008 in 2010 število potnikov, donosi in prihodki tožeče stranke na petih povezavah, ki konkurirajo družbi Wizz Air, znatno zmanjšali. Tožeča stranka od leta 2014 ni več izvajala dejavnosti na letališču in je bila v postopku sodne reorganizacije.
- 71 Na četrtem mestu, iz elementov, ki jih je predložila tožeča stranka, izhaja, da je imela poseben status, po katerem se je razlikovala od drugih letalskih prevoznikov, prisotnih na letališču, ker je bila dejavnost tega letališča osredotočena na dejavnosti tožeče stranke, ki je bila leta 2008 glede na promet glavni gospodarski subjekt. V tem letu naj bi tožeča stranka ustvarila 38 % prihodkov družbe AITTV. Obratno, med letoma 2000 in 2013 naj bi tožeča stranka več kot 90 % svojega prometa ustvarila na letališču s storitvijo vozlišč in manjših letališč.
- 72 Tožeča stranka je imela poleg tega poseben status, ker je bila edina družba, ki je družbi Wizz Air neposredno konkurirala na petih linijah. Le še dva letalska prevoznika, ki sta izvajala dejavnosti na letališču, Blue Air in Malev, naj bi bila v neposredni konkurenci z družbo Wizz Air. Po mnenju tožeče stranke je bila ta konkurenca omejena na eno destinacijo na vsakega prevoznika, in sicer Rim in Budimpešto (Madžarska).
- 73 Na petem mestu, tožeča stranka je dokazala, da je bil tretji ukrep eden od vzrokov za vpliv na njen konkurenčni položaj.
- 74 Iz priloge A.7 k tožbi namreč izhaja, da se je med letoma 2008 in 2010 neto donos tožeče stranke na petih povezavah, na katerih je neposredno konkurirala družbi Wizz Air, zmanjšal za polovico.
- 75 Kar zadeva Nemčijo, iz priloge A.7 k tožbi izhaja, da se je med letoma 2008 in 2010 neto donos tožeče stranke na povezavi z Düsseldorfom zmanjšal za 57 %.
- 76 Kar zadeva Italijo, iz priloge A.7 k tožbi izhaja, da se je med letoma 2008 in 2010 neto donos tožeče stranke na povezavi z Benetkami, Bergamom-Milanom, Bologno in Rimom zmanjšal za 52 %.
- 77 Poleg tega iz pripomb tožeče stranke, ki jih je 7. junija 2011 predložila Komisiji, izhaja, da se ne pritožuje le zaradi izgube potnikov v korist družbe Wizz Air, ampak tudi zato, ker po odhodu družb Alitalia in Alpi Eagles z letališča leta 2008 ni mogla prevzeti prometa proti severu Italije, ker naj bi ga prevzela družba Wizz Air.

- 78 Elementi, navedeni v točkah od 75 do 77 zgoraj, ne potrjujejo le zmanjšanja prometa tožeče stranke, ampak tudi izgubo dobička ali manj ugoden razvoj od tistega, do katerega bi prišlo, če ne bi bilo tretjega ukrepa, kar zadeva povezavo, ki jo je tožeča stranka zagotavljala z Nemčijo, in povezave z Italijo. V skladu s sodno prakso, navedeno v točki 58 zgoraj, lahko ti elementi zadostujejo za dokaz znatnega vpliva na položaj konkurenta na trgu.
- 79 Tožeča stranka je torej predložila dokaze v zvezi s trgi, na katerih je bila v konkurenčnem razmerju z družbo Wizz Air in na katerih je bila znatno prizadeta. Predložila je tudi dokaze o znatnem vplivu na njen položaj na trgih, pa naj gre za poslabšanje njenega uspeha ali izgubo dobička in posebno naravo njenega statusa med letalskimi prevozniki, ki izvajajo dejavnosti na letališču. Nazadnje, dokazala je, da je bil tretji ukrep eden od vzrokov za vpliv na njen konkurenčni položaj.
- 80 Elementov, ki jih je tožeča stranka predložila kot dokaz, da lahko tretji ukrep znatno vpliva na njen konkurenčni položaj na zadevnih trgih, ne ovržejo trditve Komisije, da po eni strani tožeča stranka ni predložila nobene informacije o velikosti zadevnih trgov, svojih tržnih deležih ali tržnih deležih družbe Wizz Air in nobenega dokaza za to, da sta zmanjšanje njene dejavnosti na nekaterih linijah in poslabšanje njenega finančnega položaja posledica spornih ukrepov, in po drugi strani, da bi bilo mogoče njene finančne težave pojasniti z drugimi dejavniki, med katerimi sta uporaba modela storitve vozlišč in manjših letališč ter finančna kriza (glej točko 42 zgoraj).
- 81 V zvezi s tem je treba spomniti, da iz sodne prakse, navedene v točki 56 zgoraj, izhaja, da dokaz o znatnem vplivu na položaj tožeče stranke na trgu, ki ga predloži zadnjenavedena, ne pomeni, da se mora Sodišče dokončno izreči o konkurenčnih razmerjih med to stranko in podjetji prejemniki pomoči, ampak zahteva le, da navedena stranka upoštevno navede razloge, iz katerih bi sklep Komisije lahko škodoval njenim legitimnim interesom in znatno vplival na njen položaj na zadevnem trgu.
- 82 Natančneje, od tožeče stranke ni mogoče zahtevati, naj dokaže, da so njene finančne težave izključno posledica spornih ukrepov (glej v tem smislu sodbo z dne 11. julija 2019, *Air France/Komisija*, T-894/16, EU:T:2019:508, točka 65).
- 83 V obravnavani zadevi je sicer verjetno, da bi finančne težave tožeče stranke lahko povzročil skupek dejavnikov, vendar ob upoštevanju elementov, ki jih je tožeča stranka predložila v okviru te tožbe, ostaja dejstvo, da je zadostno dokazala, da je tretji ukrep lahko znatno vplival na njen konkurenčni položaj na zadevnih trgih.
- 84 Nazadnje, ker Komisija trdi, da tožeča stranka od leta 2013 ni več izvajala dejavnosti na letališču, da je spremenila poslovni model in da ni predložila nobene posebne informacije o konkurenčnem razmerju, ki ga je imela z družbo Wizz Air ob vložitvi tožbe (glej točko 40 zgoraj), zadostuje ugotovitev, da je treba znatni vpliv presojati glede na položaj v trenutku, ko sta bila sporna ukrepa odobrena in sta lahko imela učinek, kot je Komisija tudi priznala na obravnavi.
- 85 Zato je treba ugotoviti, da je tretji ukrep lahko znatno vplival na konkurenčni položaj tožeče stranke na zadevnih trgih.
- 86 Iz zgornjih ugotovitev izhaja, da je tožeča stranka dokazala, da se izpodbijani sklep v delu, v katerem se nanaša na tretji ukrep, nanjo posamično nanaša.

– *Neposredno nanašanje spornih ukrepov na tožečo stranko*

- 87 V skladu z ustaljeno sodno prakso se s pogojem, da se mora sklep, ki je predmet tožbe, na fizično ali pravno osebo neposredno nanašati, kakor je določen v členu 263, četrti odstavek, PDEU, zahteva, da sta kumulativno izpolnjeni dve merili, in sicer, da ima na eni strani izpodbijani ukrep neposredne učinke na pravni položaj posameznika in da na drugi strani naslovnikom tega ukrepa, ki jim je naložena njegova izvedba, ne dopušča nobene diskrecijske pravice, saj je ta izvedba samodejna in temelji izključno na ureditvi Unije brez uporabe drugih vmesnih pravil (glej sodbo z dne 6. novembra 2018, *Scuola Elementare Maria Montessori/Komisija, Komisija/Scuola Elementare Maria Montessori in Komisija/Ferracci*, od C-622/16 P do C-624/16 P, EU:C:2018:873, točka 42 in navedena sodna praksa).
- 88 Posebej v zvezi s pravili glede državnih pomoči je treba poudariti, da je njihov namen ohraniti konkurenco. Tako na tem področju to, da se s sklepom Komisije v celoti ohranijo učinki nacionalnih ukrepov, glede katerih je tožeča stranka v pritožbi, vloženi pri tej instituciji, trdila, da niso združljivi s tem namenom in da jo postavljajo v slabši konkurenčni položaj, omogoča ugotoviti, da navedeni sklep neposredno vpliva na njen pravni položaj, zlasti na njeno pravico, ki izhaja iz določb Pogodbe DEU na področju državnih pomoči, da zaradi zadevnih nacionalnih ukrepov ni izpostavljena izkrivljeni konkurenci (glej sodbo z dne 6. novembra 2018, *Scuola Elementare Maria Montessori/Komisija, Komisija/Scuola Elementare Maria Montessori in Komisija/Ferracci*, od C-622/16 P do C-624/16 P, EU:C:2018:873, točka 43 in navedena sodna praksa).
- 89 Ker se s pogojem v zvezi z neposrednim nanašanjem zahteva, da mora izpodbijani akt imeti neposredne učinke na pravni položaj tožeče stranke, mora sodišče Unije preveriti, ali je ta ustrezno navedla razloge, iz katerih jo lahko sklep Komisije postavi v slabši konkurenčni položaj in iz katerih lahko ima zato učinke na njen pravni položaj (sodba z dne 6. novembra 2018, *Scuola Elementare Maria Montessori/Komisija, Komisija/Scuola Elementare Maria Montessori in Komisija/Ferracci*, od C-622/16 P do C-624/16 P, EU:C:2018:873, točka 47).
- 90 V obravnavanem primeru v zvezi s prvim od dveh meril, navedenih v točki 87 zgoraj, iz spisa izhaja, da je tožeča stranka izvajala dejavnosti, podobne dejavnostim družbe Wizz Air, ter je bila dejavna na istem trgu storitev in istem geografskem trgu kot družba Wizz Air. Ker je bila družba Wizz Air zatrjevani upravičenec spornih ukrepov, ki sta bila preučena v izpodbijanem sklepu, je treba ugotoviti, da je tožeča stranka ustrezno utemeljila, da jo sporni sklep lahko postavi v slabši konkurenčni položaj in da ta sklep zato neposredno vpliva na njen pravni položaj, zlasti na njeno pravico do tega, da na tem trgu ni izpostavljena konkurenci, ki je izkrivljena zaradi spornih ukrepov.
- 91 V zvezi z drugim od dveh meril, navedenih v točki 87 zgoraj, je treba ugotoviti, da se z izpodbijanim sklepom v celoti ohranijo učinki drugega in tretjega ukrepa, in to povsem samodejno zgolj na podlagi ureditve Unije in brez uporabe drugih vmesnih pravil.
- 92 Iz zgornjih ugotovitev izhaja, da se izpodbijani sklep v delu, v katerem se nanaša na drugi in tretji ukrep, neposredno nanaša na tožečo stranko.
- 93 Tožeča stranka ima torej procesno upravičenje za razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa.
- 94 Iz tega sledi, da je treba tožbo šteti za dopustno.

Dopustnost prilog

Dopustnost izvlečkov poročila stečajnega upravitelja

- 95 Tožeča stranka je v prilogi k svojim stališčem o intervencijski vlogi družbe AITTV predložila izvlečke poročila stečajnega upravitelja.
- 96 Družba AITTV trdi, da je tožeča stranka predložila le izvlečke tega poročila, zato teh ni mogoče uporabiti. Komisija in družba Wizz Air trdita, da ta dokument ni dopusten in ga je treba izločiti iz spisa, po eni strani, ker je napisan v romunščini in ne v jeziku postopka, ne da bi mu bil priložen prevod, in po drugi strani, ker je bil predložen prepozno.
- 97 V zvezi s tem je treba spomniti, da člen 85(1) Poslovnika določa, da se dokazi predložijo in dokazni predlogi podajo v okviru prve izmenjave vlog. Čeprav je bilo v obravnavanem primeru poročilo stečajnega upravitelja navedeno že v tožbi, tožeča stranka ni predložila nobenega veljavnega pojasnila, zakaj so bili izvlečki tega poročila predloženi prepozno, to je v odgovor na intervencijsko vlogo družbe AITTV.
- 98 Zato je treba izvlečke poročila stečajnega upravitelja šteti za nedopustne.

Dopustnost priloge Q.2

- 99 Tožeča stranka je v prilogi Q.2 k odgovoru na vprašanja Splošnega sodišča z dne 19. julija 2022 predložila račune, ki jih je družba AITTV naslovila na družbo Wizz Air, z datumi med 30. novembrom 2010 in 31. majem 2011, iz katerih naj bi bilo razvidno, da so se popusti (od 72 % do 85 %) na podlagi točke 7.3 drugega ukrepa uporabljali za vse letališke pristojbine, in ne le za pristojbine za pristanek.
- 100 Komisija je na obravnavi izpodbijala dopustnost teh računov in predlagala njihovo izločitev iz spisa, ker so bili, na eni strani, napisani v romunščini in ker so bili, na drugi strani, predloženi prepozno. V nasprotnem primeru je Komisija predlagala, da se v spis vloži prevod teh računov v angleščino.
- 101 V zvezi s tem je treba spomniti, da je treba na podlagi člena 46(2) Poslovnika vsem predloženim ali priloženim dokazilom, ki so sestavljena v drugem jeziku, kot je jezik postopka, priložiti prevod v jezik postopka. Vendar odstavek 3 istega člena določa, da se lahko, če so dokazila obsežna, predloži prevod izvlečkov besedila. Poleg tega je iz točke 99 Praktičnih določb za izvajanje Poslovnika razvidno, da kadar dokazilom, priloženim k procesnemu aktu, ni priložen prevod v jezik postopka, sodni tajnik od zadevne stranke zahteva dopolnitev, če je ta prevod potreben za učinkovit potek postopka.
- 102 Prevod priloženih dokazil v jezik postopka torej ni zahteva, ki mora biti sistematično izpolnjena. Zato neobstoj prevoda ne more po uradni dolžnosti voditi do njihove nedopustnosti (glej v tem smislu sodbe z dne 23. maja 2019, Steinhoff in drugi/ECB, T-107/17, EU:T:2019:353, točke od 35 do 38; z dne 9. junija 2021, HIM/Komisija, T-235/19, EU:T:2021:343, točke od 84 do 89 (neobjavljene), in z dne 6. oktobra 2021, Allergan Holdings France/EUIPO – Dermavita Company (JUVEDERM), T-397/20, neobjavljena, EU:T:2021:653, točke od 24 do 26).

- 103 V obravnavani zadevi je po eni strani Komisija na obravnavi navedla, da so bili zadevni računi že del njenega spisa v upravnem postopku. Po drugi strani jezik, v katerem so napisani ti računi, ustreza jeziku, v katerem je Komisija komunicirala z romunskimi organi, in verodostojnemu jeziku, v katerem sta bila sestavljena sklep o začetku postopka in izpodbijani sklep, to je romunščini. Tako je mogoče šteti, da je Komisija lahko razumela vsebino zadevnih računov.
- 104 Vsekakor je tožeča stranka prostovoljno dopolnila prilogo Q.2 in predložila njen prevod v jezik postopka, pri čemer je navedla, da tak prevod ni potreben, saj je dokazna vrednost zadevnih računov v številkah in odstotkih, ki jih vsebujejo, ter v zlahka razumljivih izrazih.
- 105 Poleg tega je treba navesti, da je tožeča stranka zadevne račune s popusti na vse storitve, ki jih je družba AITTV opravila za družbo Wizz Air, predložila, da bi ponazorila področje uporabe popusta, določenega v točki 7.3 drugega ukrepa. Navedeno področje uporabe je bilo predmet enega od vprašanj, ki jih je Splošno sodišče postavilo strankam 19. julija 2022 na podlagi člena 89 Poslovnika, ki Splošnemu sodišču dovoljuje, da strankam postavi vprašanja za razjasnitev nekaterih vidikov spora.
- 106 Zato je treba prilogo Q.2 šteti za dopustno in zavriniti predlog Komisije za izločitev te priloge.

Vsebinska presoja

- 107 Tožeča stranka v utemeljitev tožbe navaja štiri razloge. S prvim tožbenim razlogom trdi, da je bilo v izpodbijanem sklepu napačno uporabljeno pravo v zvezi z neobstojem selektivnosti drugega ukrepa. Drugi tožbeni razlog se nanaša na očitno napako pri presoji, napačno uporabo prava in pomanjkljivo obrazložitev izpodbijanega sklepa, ker je v njem zaradi napačne uporabe merila zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu ugotovljeno, da družbi Wizz Air s tretjim ukrepom ni bila dodeljena neupravičena prednost. S tretjim tožbenim razlogom tožeča stranka trdi, da je Komisija storila očitno napako pri presoji in kršila dolžnost skrbnega ravnanja v zvezi s cenovno diskriminacijo med letalskimi prevozniki, ki se je s spornima ukrepoma izvajala na letališču. S četrtnim tožbenim razlogom trdi, da je bilo v izpodbijanem sklepu napačno uporabljeno pravo, ker se v njem ne upošteva državna pomoč, ki je bila družbi Wizz Air dodeljena s tretjim ukrepom v obliki znižane pristojbine za varnost.

Prvi tožbeni razlog: napačna uporaba prava pri presoji selektivnosti drugega ukrepa

- 108 Ker se ZLI za leti 2007 in 2008 nanašata na čas pred prihodom družbe Wizz Air, se tožeča stranka s prvim tožbenim razlogom sklicuje le na drugi ukrep.
- 109 Tožeča stranka trdi, da je bilo novo znižanje letaliških pristojbin za do 85 %, določeno v točki 7.3 drugega ukrepa, zasnovano tako, da se družbi Wizz Air, ki je bila edini letalski prevoznik na letališču, ki je uporabljal zrakoplove z največjo maso pri vzletu (v nadaljevanju: MTOW) več kot 70 ton (t) in prepeljal več kot 10.000 potnikov na mesec, dodeli selektivna prednost.
- 110 Na prvem mestu, tožeča stranka trdi, da dejstvo, da so drugi letalski prevozniki dobili ali bi lahko dobili zadevne popuste in da se je drugi ukrep uporabljal za vse letalske prevoznike, ki so svoje dejavnosti izvajali na letališču, ne izključuje tega, da so bili popusti, določeni v tem ukrepu, zasnovani za selektivno dajanje prednosti družbi Wizz Air, česar Komisija ni preučila.

- 111 V zvezi s tem tožeča stranka trdi, da izpodbijani sklep vsebuje napake pri analizi vprašanja, ali se z drugim ukrepom uvaja razlikovanje med podjetji, ki so v primerljivih položajih, in vprašanja, ali je to razlikovanje mogoče upravičiti s cilji referenčnega sistema. Popust, uveden v točki 7.3 drugega ukrepa, naj bi namreč pomenil odstopanje od referenčnega sistema z izvajanjem diskriminacije med letalskimi prevozniki, ki so uporabljali letališče in bili v primerljivem položaju.
- 112 Poleg tega naj znesek popustov (med 72 % in 85 %) ne bi bil ekonomsko upravičen, saj naj nič ne bi kazalo na to, da bi se z uporabo večjega zrakoplova stroški letališča znižali za več kot 70 %, kot naj bi Komisija navedla v točki 164 obrazložitve sklepa o začetku postopka. Poleg tega naj ob sprejetju drugega ukrepa letališka infrastruktura ne bi bila prilagojena velikim zrakoplovom. Preobremenitev tlakovane površine zaradi dejavnosti družbe Wizz Air naj bi letališču celo povzročila višje stroške.
- 113 Na drugem mestu, tožeča stranka trdi, da je Komisija napačno presodila selektivnost drugega ukrepa, ki je *de facto* selektiven. Prvič, družba Wizz Air naj bi bila edini letalski prevoznik, ki je lahko prejel tako znižanje letaliških pristojbin, in edini, ki ga je dejansko prejel, kot je Komisija priznala v točkah 154 in 226 obrazložitve sklepa o začetku postopka. Po navedbah tožeče stranke je družba Tarom imela le en zrakoplov z MTOW več kot 70 t in ni mogla prepeljati več kot 10.000 potnikov na mesec (leta 2009 je bilo povprečno mesečno število odhajajočih potnikov družbe Tarom 5480 potnikov).
- 114 Drugič, sprememba letaliških pristojbin z drugim ukrepom naj bi bila poskus družbe AITTV, da bi popustom, ki so bili s sporazumi o spremembah iz leta 2010 prav tako dodeljeni družbi Wizz Air, dala več legitimnosti.
- 115 Komisija pa ob podpori družbe AITTV na prvem mestu trdi, da se število podjetij, ki so dejansko lahko dobila popuste, ni štelo za odločilen element za ugotovitev, da ukrep ni selektiven. Poleg tega dodaja, da v drugem ukrepu niso bili določeni samo popusti za zrakoplove z MTOW več kot 70 t, ampak tudi drugi popusti, zlasti za manjše zrakoplove, na primer take, kot jih uporablja tožeča stranka.
- 116 Komisija prav tako trdi, da je trditev tožeče stranke, navedena v repliki, da izpodbijani sklep vsebuje napake pri analizi vprašanja, ali se z drugim ukrepom uvaja razlikovanje med podjetji, ki so v primerljivih položajih, in ali je to razlikovanje mogoče upravičiti s cilji referenčnega sistema, nov tožbeni razlog, zato ni dopusten.
- 117 Vsekakor naj popust, določen v točki 7.3 drugega ukrepa, ne bi pomenil odstopanja od referenčnega sistema, in sicer celotnega ZLI. Ekonomska upravičenost pa naj bi bila pojasnjena v točkah 101 in 102 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Odločitev o povečanju prometa na letališču z znižanjem pristojbin za velike zrakoplove naj bi temeljila na ekonomskem sklepanju, da bodo skupni prihodki višji.
- 118 Na drugem mestu, Komisija trdi, da je drugi ukrep, na katerega se nanaša sklep o začetku postopka, vključeval vse sheme popustov, ki so bile uvedene z ZLI za leta 2007, 2008 in 2010. Prvi tožbeni razlog pa naj bi se nanašal na popust, določen samo v točki 7.3 drugega ukrepa, torej na drugačen ukrep, kot je bil preučen v izpodbijanem sklepu, zato naj bi bil brezpredmeten.
- 119 Vsekakor naj družba Wizz Air ne bi bila edini letalski prevoznik, ki je uporabljal zrakoplove z MTOW več kot 70 t. To naj bi veljalo tudi za družbo Tarom, ki bi lahko to uporabo povečala, da bi bila upravičena do popusta iz točke 7.3 drugega ukrepa. V zvezi s tem družbi Wizz Air in

AITTV trdita, da je bil namen tega popusta, da so z določitvijo dosegljive ravni prometa (po navedbah družbe Wizz Air je prag 10.000 potnikov mogoče doseči z manj kot dvema vzletoma na dan) drugi nizkocenovni letalski prevozniki spodbujeni k temu, da zrakoplove z MTOW več kot 70 t stacionirajo na letališču.

- 120 Komisija nazadnje ugotavlja, da ukrep lahko pomeni dejansko diskriminacijo le, če je diskriminatoren do podjetij, ki so v primerljivem položaju glede na cilj, ki se uresničuje z referenčno ureditvijo. Drugi ukrep pa naj nikakor ne bi bil diskriminatoren do letalskih prevoznikov v primerljivem položaju.

– *Presoja drugega ukrepa v izpodbijanem sklepu*

- 121 Komisija je obstoj državne pomoči v zvezi z letališkimi pristojbinami, objavljenimi v ZLI za leta 2007, 2008 in 2010, preučila v točkah od 267 do 299 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Pogoj v zvezi s selektivnostjo je presojala v točkah od 284 do 299 obrazložitve izpodbijanega sklepa.
- 122 V točki 289 obrazložitve izpodbijanega sklepa je Komisija navedla, da je bil ustrezni referenčni okvir za proučitev, ali se je z ZLI za leta 2007, 2008 in 2010 dala prednost posameznim letalskim prevoznikom pred drugimi, ki so bili v primerljivem dejanskem in pravnem položaju, okvir ureditve, ki se je uporabljala za letališče. V zvezi s tem je v točki 290 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla, da je sistem letaliških pristojbin ter popustov in rabatov veljal za vse letalske prevoznike, ki so uporabljali ali bi lahko uporabljali letališče in so izpolnjevali pogoje iz ZLI za leta 2007, 2008 oziroma 2010.
- 123 Komisija je v točki 292 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla, da se je „[z]a popuste [...] uporabljala drseča lestvica, ki se je začela z 10-odstotnim popustom za 250–500 pristankov na leto, tj. približno pet pristankov na teden“ in da je „v obravnavanem obdobju na [letališču] poleg družbe Wizz Air delovalo še nekaj drugih letalskih prevoznikov, ki so imeli v svoji floti zrakoplove ustreznih velikosti in/ali zadostne frekvence, zato so ali bi lahko izkoristili ustrezne popuste“.
- 124 V točkah 293 in 294 obrazložitve izpodbijanega sklepa je Komisija ugotovila, da osnovna stopnja, popusti in rabati, določeni v ZLI za leta 2007, 2008 in 2010, niso bili selektivni, ker so se uporabljali brez razlikovanja. Zato je Komisija ugotovila, da ta ukrep ni pomenil državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.

– *Utemeljenost presoje drugega ukrepa*

- 125 V skladu s členom 107(1) PDEU „je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgov, kolikor prizadene trgovino med državami članicami“.
- 126 Zato so samo tisti ukrepi, ki dajejo selektivno prednost posameznim podjetjem ali kategorijam podjetij ali posameznim gospodarskim sektorjem, zajeti s pojmom „pomoč“.

- 127 Vendar je bilo v sodni praksi pojasnjeno, da so tudi posredovanja, za katera se na prvi pogled zdi, da se uporabljajo za podjetja na splošno, lahko do neke mere selektivna in se lahko zato obravnavajo kot ukrepi, ki dajejo prednost posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga (glej sodbo z dne 6. marca 2002, Diputación Foral de Álava in drugi/Komisija, T-127/99, T-129/99 in T-148/99, EU:T:2002:59, točka 149 in navedena sodna praksa).
- 128 Dejanska selektivnost se lahko ugotovi v primerih, v katerih zaradi strukture ukrepa kljub splošno in objektivno oblikovanim formalnim merilom za uporabo ukrepa določena skupina podjetij pridobi bistveno prednost (glej v tem smislu sodbo z dne 15. novembra 2011, Komisija in Španija/Government of Gibraltar in Združeno kraljestvo, C-106/09 P in C-107/09 P, EU:C:2011:732, točke od 101 do 107; glej tudi Obvestilo Komisije o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL 2016, C 262, str. 1), točka 121).
- 129 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba za presojo pogoja glede selektivne prednosti ugotoviti, ali je nacionalni ukrep v okviru določene pravne ureditve take vrste, da daje prednost „posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga“ pred drugimi podjetji, ki so glede na cilj, ki si ga prizadeva doseči zadevna ureditev, v primerljivem dejanskem in pravnem položaju. Pojem „državna pomoč“ ne vključuje državnih ukrepov, ki uvajajo razlikovanje med podjetji in so torej *a priori* selektivni, kadar to razlikovanje izvira iz narave ali sistematike ureditve, v katero spadajo (glej sodbo z dne 21. decembra 2016, Komisija/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 130 Poleg tega v skladu z ustaljeno sodno prakso člen 107(1) PDEU ne razlikuje na podlagi razlogov ali ciljev državnih intervencij, ampak jih opredeljuje glede na njihov učinek (glej sodbo z dne 21. decembra 2016, Komisija/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, točka 48 in navedena sodna praksa; glej v tem smislu tudi sodbo z dne 6. marca 2002, Diputación Foral de Álava in drugi/Komisija, T-92/00 in T-103/00, EU:T:2002:61, točka 51 in navedena sodna praksa).
- 131 Zato čeprav ni mogoče izključiti, da je ukrep, s katerim neko javno podjetje določi pogoje za uporabo svojega blaga ali storitev, vseeno pa splošno velja za vsa podjetja, ki uporabljajo to blago ali te storitve, selektiven, se za ugotovitev, ali je tako, ni treba navezati na naravo tega ukrepa, temveč na njegove učinke, in preveriti, ali ugodnost, ki naj bi jo zagotavljal, dejansko ne koristi zgolj nekaterim od teh podjetij v primerjavi z drugimi, čeprav so glede na cilj, ki mu zadevna ureditev sledi, vsa navedena podjetja v primerljivem dejanskem in pravnem položaju (sodba z dne 21. decembra 2016, Komisija/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, točka 49).
- 132 Določitev vseh podjetij, ki so v primerljivem dejanskem in pravnem položaju, je odvisna od predhodne opredelitve pravnega reda glede na cilj, v skladu s katerim je treba, če je to primerno, preučiti primerljivost dejanskega in pravnega položaja podjetij, ki imajo na podlagi zadevnega ukrepa prednost, in tistih, ki te prednosti nimajo (sodba z dne 21. decembra 2016, Komisija/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, točka 60).
- 133 Uvodoma je treba opozoriti, prvič, da so bile v točkah od 1 do 4 drugega ukrepa navedene stopnje različnih letaliških pristojbin (za pristanek, osvetlitev, parkiranje in potniške storitve, vključno z varnostjo). Dejansko zaračunane pristojbine so lahko bile predmet različnih vrst popustov. V točkah 7.1, 7.2 in 7.3 drugega ukrepa so bile določene tri vrste nekumulativnih popustov:
- prvič, popust v višini od 10 % do 70 % glede na število pristankov mednarodnih letov v predhodnem letu;

- drugič, 50-odstotni popust za 12 mesecev za nove letalske prevoznike, ki opravijo vsaj tri leta tedensko z zrakoplovom z vsaj 70 sedeži. Za vsako novo destinacijo se je šest mesecev uporabljal 50-odstotni popust; družba AITTV je poleg teh popustov odobrila tudi povračilo v višini od 10 % do 30 % plačil, prejetih na podlagi pristojbine za vkrcanje, glede na število vkrcanih potnikov na leto;
 - tretjič, popust v višini od 72 % do 85 % za zrakoplove z MTOW več kot 70 t in več kot 10.000 vkrcanimi potniki na mesec.
- 134 Iz točk od 46 do 49 obrazložitve izpodbijanega sklepa izhaja, da so bili popusti, opisani v prvi in drugi alineji zgoraj, določeni že v ZLI za leto 2008. Med popusti, določenimi z drugim ukrepom, so bili popusti iz točke 7.3, opisani v tretji alineji zgoraj, edina novost v primerjavi z ZLI za leto 2008.
- 135 Drugič, Komisija trdi, da je prvi tožbeni razlog brezpredmeten, ker se nanaša samo na popust, določen v točki 7.3 drugega ukrepa (in sicer na popust v višini od 72 % do 85 % za zrakoplove z MTOW več kot 70 t in več kot 10.000 vkrcanimi potniki na mesec), medtem ko je drugi ukrep, na katerega se nanaša sklep o začetku postopka, vključeval vse vrste popustov, ki so bili uvedeni z ZLI za leta 2007, 2008 in 2010.
- 136 Navedeno trditev je treba zavrnilo. Res je Komisija v izpodbijanem sklepu popuste, določene v drugem ukrepu, preučila kot celoto, ne da bi ločeno preučila popust iz točke 7.3. Vendar je tudi res, da je ta popust zajet tudi v izpodbijanem sklepu in da tožeča stranka trdi prav to, da Komisija napačno ni preučila, ali je bil ta posamezen popust selektiven v razmerju do družbe Wizz Air.
- 137 Tretjič, Komisija je na obravnavi poleg tega trdila, da se točka 7.3 drugega ukrepa ni uporabljala za družbo Wizz Air, ker je ta sklenila sporazume z letališčem. Vendar je treba v zvezi s tem opozoriti, da je v skladu z izpodbijanem sklepom sistem letaliških pristojbin ter popustov in rabatov veljal za vse letalske prevoznike, ki so uporabljali ali bi lahko uporabljali letališče, vključno z družbo Wizz Air.
- 138 V obravnavani zadevi tožeča stranka Komisiji v bistvu očita, da ni upoštevala selektivnosti popustov, določenih v točki 7.3 drugega ukrepa, ker so drugi letalski prevozniki dobili ali bi lahko dobili zadevne popuste in ker se je drugi ukrep uporabljal za vse letalske prevoznike, ki so svoje dejavnosti izvajali na letališču.
- 139 Na prvem mestu, v zvezi s tem je Komisija v točki 290 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla, da je sistem letaliških pristojbin ter popustov in rabatov veljal za vse letalske prevoznike, ki so uporabljali ali bi lahko uporabljali letališče in so izpolnjevali pogoje iz ZLI za leta 2007, 2008 in 2010.
- 140 Vendar narava drugega ukrepa, predstavljenega kot uporaba „splošnega“ sistema, ki temelji na prav tako splošnih merilih, ne nasprotuje ugotovitvi glede selektivnosti tega ukrepa. Obseg pogoja v zvezi s selektivnostjo je namreč širši in vključuje ukrepe, ki s svojimi učinki dajejo prednost posameznim podjetjem zaradi posebnih značilnosti teh podjetij. Iz sodne prakse prav tako izhaja, da dejstvo, da pomoč ni namenjena enemu ali več posebnim vnaprej opredeljenim prejemnikom, ampak je predmet vrste objektivnih meril, na podlagi katerih se lahko dodeli nedoločenemu številu upravičencev, ki prvotno niso posamično opredeljeni, ne zadošča, da se ovrže selektivnost ukrepa in s tem njegova opredelitev kot državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Taka okoliščina namreč ne izključuje tega, da je treba to javno posredovanje šteti za selektiven ukrep, če se

z njegovimi merili za uporabo daje prednost posameznim podjetjem, druga pa izključuje (glej v tem smislu sodbo z dne 29. septembra 2000, CETM/Komisija, T-55/99, EU:T:2000:223, točka 40). Zato splošna narava ZLI sama po sebi ni izključevala morebitne dejanske diskriminacije med letalskimi prevozniki, ki so uporabljali letališče.

- 141 Na drugem mestu, Komisija je v točki 292 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla, da se je „[z]a popuste [...] uporabljala drseča lestvica, ki se je začela z 10-odstotnim popustom za 250–500 pristankov na leto, tj. približno pet pristankov na teden“ in da je „v obravnavanem obdobju na [letališču] poleg družbe Wizz Air delovalo še nekaj drugih letalskih prevoznikov, ki so imeli v svoji floti zrakoplove ustreznih velikosti in/ali zadostne frekvence, zato so ali bi lahko izkoristili ustrezne popuste“.
- 142 S tem pa je Komisija, prvič, skupaj preučila tri vrste popustov, določene z drugim ukrepom, ne da bi pojasnila, zakaj je taka skupna presoja upoštevana za ugotovitev, ali je ta ukrep selektiven, glede na dejstvo, da so za vsako vrsto popustov veljali drugačni pogoji in da navedeni popusti niso bili kumulativni. Zato ni preučila, ali je vrsta popusta, posebej določena v točki 7.3 drugega ukrepa, ločeno od drugih popustov dajala prednost družbi Wizz Air zaradi pogojev za njeno uporabo in pri tem izključevala druge letalske prevoznike, prisotne na letališču.
- 143 Drugič, Komisija se posebej v zvezi z vrsto popusta, določeno v točki 7.3 drugega ukrepa, ni izrekla o vprašanju, ali so drugi letalski prevozniki, ki niso družba Wizz Air, v svoji floti imeli zrakoplove ustrezne velikosti in zadostne frekvence, ki bi jim dejansko omogočali, da dobijo popust.
- 144 Res je, da iz izpodbijanega sklepa izhaja, da je družba Wizz Air v upravnem postopku trdila, da so poleg nje tudi drugi letalski prevozniki uporabljali zrakoplove z MTOW več kot 70 t in so torej imeli možnost izkoristiti vrsto popusta, določeno v točki 7.3 drugega ukrepa (glej točko 122 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Komisija je v svojih pisanjih navedla, da je družba Tarom imela take zrakoplove in bi lahko poskušala povečati svoj promet na letališču, da bi izkoristila te popuste.
- 145 Vendar ostaja dejstvo, da je vrsta popusta, določena v točki 7.3 drugega ukrepa, dejansko koristila izključno družbi Wizz Air in da noben drug letalski prevoznik, niti družba Tarom, ni dosegel minimalnega števila vkrcanih potnikov na mesec, zahtevanega s to točko 7.3.
- 146 Poleg tega, v zvezi s trditvijo družb Wizz Air in AITTV, da bi se morali zaradi teh popustov povečati promet na letališču in s tem dejansko prejeti prihodki, je treba poudariti, kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 130 zgoraj, da člen 107(1) PDEU ne razlikuje na podlagi razlogov ali ciljev državnih intervencij, ampak jih opredeljuje glede na njihov učinek, tako da ti nameni v zvezi s prometom in prihodki niso upoštevní za presojo selektivnosti popustov, določenih v točki 7.3 drugega ukrepa. Vsekakor je treba ugotoviti, da izpodbijani sklep ne vsebuje nobenega elementa, ki bi dokazoval navedene namene.
- 147 Tretjič, poudariti je treba, da upoštevanje, kot ga navaja Komisija, drugih dveh ukrepov popustov, določenih z drugim ukrepom, še toliko lažje vzbudi dvom v neselektivnost popustov, določenih v točki 7.3 tega ukrepa. S tema drugima ukrepoma so bili namreč določeni popusti v razponih od 10 % do 70 % in od 10 % do 30 %, medtem ko so bili v navedeni točki 7.3 določeni višji in manj progresivni popusti v višini od 72 % vse do 85 %.

148 Zato je treba ugotoviti, da je Komisija napačno uporabila pravo, ker ni preučila, ali se je posamezen popust iz točke 7.3 drugega ukrepa uporabljal selektivno, ne da bi bilo treba preučiti domnevno prepozno navedbo in utemeljenost trditve tožeče stranke, da popusti, določeni v točki 7.3 drugega ukrepa, pomenijo odstopanje od referenčnega sistema, vzpostavljenega s tem ukrepom.

149 Glede na zgornje ugotovitve je treba prvi tožbeni razlog sprejeti.

Drugi tožbeni razlog: očitna napako pri presoji, napačna uporaba prava in pomanjkljiva obrazložitev izpodbijanega sklepa, ker je v njem ugotovljeno, da družbi Wizz Air s tretjim ukrepom ni bila dodeljena neupravičena prednost

150 Drugi tožbeni razlog ima dva dela. S prvim delom, ki se nanaša na presojo dejstev, tožeča stranka trdi, da v izpodbijanem sklepu niso upoštevani elementi, ki dokazujejo, da ravnanje družbe AITTV ni primerljivo z ravnanjem zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu.

151 Družba AITTV naj zlasti ne bi opravila nobene predhodne analize, da bi ugotovila, ali bi ji sporazumi iz leta 2008 lahko zagotovili pozitiven donos ali vsaj pokrili stroške poslovanja družbe Wizz Air, čeprav naj bi bilo s sporazumom o trženju družbi Wizz Air odobreno do 85-odstotno znižanje vseh letaliških pristojbin. Preudaren udeleženec na trgu bi namreč opravil predhodno analizo donosnosti, preden bi tako spremenil svojo poslovno strategijo.

152 Z drugim delom, ki se nanaša na napačno uporabo prava, tožeča stranka trdi, da je v izpodbijanem sklepu za tretji ukrep napačno uporabljeno merilo zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu. Komisija naj namreč ne bi upoštevala splošnega okvira tretjega ukrepa in predvidljivih razvojnih trendov, kot so stroški okrepitve klasifikacijske številke tlakovane površine, ki izhajajo iz tega ukrepa, ter njene srednjeročne in dolgoročne posledice. Zlasti naj bi napačno uporabila zgolj triletno obdobje za presojo donosnosti sporazumov iz leta 2008.

153 Komisija najprej trdi, da tožeča stranka ne izpodbija njene analize donosnosti sporazumov o spremembah iz leta 2010, ampak samo njeno analizo donosnosti sporazumov iz leta 2008. V zvezi s tem navaja, da mora tožeča stranka, da bi lahko uspešno izpodbijala uporabo merila zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu v izpodbijanem sklepu, dokazati, da presoja Komisije ni le napačna, ampak da tudi ni verjetna.

154 V zvezi s prvim delom Komisija glede neobstoja predhodne analize trdi, da ni mogoče izključiti, da se lahko sprejme študija, s katero se naknadno oceni pričakovana dodatna donosnost sporazuma, ki sta ga podpisala letališče in letalski prevoznik, vendar na podlagi podatkov, ki bi bili na voljo ob podpisu tega sporazuma.

155 V zvezi z drugim delom, ki se nanaša zlasti na obdobje za presojo donosnosti sporazumov iz leta 2008, Komisija trdi, da je izbrala triletno obdobje, ki ustreza začetnemu obdobju uporabe sporazuma o trženju, zlasti ker se preudaren zasebni udeleženec v tržnem gospodarstvu ne bo zanašal na to, da bodo sporazumi po prenehanju veljavnosti obnovljeni, kot je pojasnjeno v točkah od 334 do 336 obrazložitve izpodbijanega sklepa.

156 Tožeča stranka v repliki trdi, da je družba Wizz Air s sporazumoma o spremembah iz leta 2010 prejela državno pomoč, saj je bila v bistvu z drugim ukrepom in sporazumoma o spremembah iz leta 2010 družbi Wizz Air dodeljena enaka prednost.

157 V zvezi s tem Komisija v dupliki trdi, da sporazuma o spremembah iz leta 2010 in drugi ukrep niso en sam ukrep in jih je presojala ločeno.

– *Presoja tretjega ukrepa v izpodbijanem sklepu*

158 Sporazumi iz leta 2008 so zajemali memorandum o soglasju, sporazum o trženju, sporazum o poslovanju in sporazum o zemeljski oskrbi.

159 V skladu z memorandumom o soglasju in sporazumom o trženju, ki sta bila sklenjena za začetno obdobje treh let, se je družba AITTV med drugim zavezala, da bo do 1. januarja 2011 razširila potniški terminal, da se bo njegova zmogljivost povečala na do tri milijone potnikov na leto, do konca leta 2009 nadgradila kategorijo pristajališča in vzletišča ter družbi Wizz Air zagotovila zahtevane slote. Zadnjenavedena se je zavezala, da bo za družbo AITTV izvajala dejavnosti trženja.

160 V sporazumu o poslovanju in sporazumu o zemeljski oskrbi, ki sta bila sklenjena za začetno obdobje enega leta, so bile določene veljavne letališke pristojbine, ki jih mora plačati družba Wizz Air, pa tudi popusti in oprostitve plačil pristojbin. Pristojbine so bile v bistvu enake kot v ZLI za leto 2008. Sporazum o poslovanju in sporazum o zemeljski oskrbi sta bila 25. junija 2010 spremenjena s sporazumoma o spremembah iz leta 2010, to je novo shemo popustov, ki je ustrezala shemi, opredeljeni v drugem ukrepu (glej točko 5 zgoraj).

161 Komisija je obstoj državne pomoči v zvezi s tretjim ukrepom preučila v točkah od 300 do 440 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Pogoj v zvezi z obstojem gospodarske prednosti je za sporazume iz leta 2008, ki jih je obravnavala skupaj, presojala v točkah od 322 do 415 obrazložitve izpodbijanega sklepa, za sporazuma o spremembah iz leta 2010 pa v točkah od 416 do 439 obrazložitve.

162 V zvezi s sporazumi iz leta 2008 je Komisija preučila, ali dodatni prihodki, ki izhajajo iz dejavnosti družbe Wizz Air na podlagi sporazumov (to so prihodki iz letalskih dejavnosti od letaliških pristojbin, ki jih plača družba Wizz Air, in prihodki iz neletalskih dejavnosti), presegajo dodatne stroške (to je stroške poslovanja, trženja in naložb), ki jih je mogoče pripisati prisotnosti družbe Wizz Air na letališču (glej točke od 341 do 343 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

163 Za to je Komisija zaporedno preučila predhodni analizi donosnosti, ki sta bili naknadno rekonstruirani na podlagi podatkov, ki so bili na voljo pred sklenitvijo sporazumov iz leta 2008, in sta ju predložili Romunija 9. decembra 2014 (glej točke od 344 do 356 obrazložitve izpodbijanega sklepa) in družba Wizz Air 10. februarja 2015 (v nadaljevanju: poročilo družbe Oxera iz leta 2015) (glej točke od 357 do 381 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Preučila je tudi študijo, ki jo je tožeča stranka predložila 10. novembra 2014 (glej točke od 382 do 392 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

164 V zvezi z analizo, ki jo je predložila Romunija, je Komisija ugotovila, da ima več pomanjkljivosti. Med drugim ni predložila nobenega izračuna dodatnih stroškov, ampak samo dodatnih prihodkov. Zato je Komisija menila, da s to analizo ni bilo dokazano, da je bilo v sporazumih iz leta 2008 izpolnjeno merilo zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu (glej točki 355 in 356 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

165 V poročilu družbe Oxera iz leta 2015 je bila predvidena neto sedanja vrednost (v nadaljevanju: NSV) sporazumov iz leta 2008 7,6 milijona romunskih levov (RON) (približno 1,5 milijona EUR). Komisija je sprejela večino osnovnih predpostavk iz poročila družbe Oxera iz leta 2015. Nekatere

od njih je spremenila, tako da je upoštevala nižje dodatne stroške in s tem višji dodatni dobiček, zlasti ker je menila, da nobena od naložb, zlasti v zvezi s potniškim terminalom ter vzletiščem in pristajališčem, ni bila posledica prisotnosti družbe Wizz Air na letališču (glej točke 362 in od 372 do 379 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Komisija je, potem ko je na podlagi poročila družbe Oxera iz leta 2015 ponovno izračunala dodatne stroške, prihodke in dobiček, menila, da je bilo na podlagi tega poročila mogoče pričakovati, da se bo zaradi sporazumov iz leta 2008 donosnost družbe AITTV dodatno povečala (glej točko 381 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

- 166 V zvezi s študijo, ki jo je predložila tožeča stranka in v kateri je bilo ugotovljeno, da sporazumi iz leta 2008 niso bili donosni, je Komisija zavrnila večino osnovnih predpostavk, zlasti tisto, da so bile naložbe v dela za okrepitev klasifikacijske številke tlakovane površine in dela, opravljena na potniškem terminalu, dodatni stroški, povezani s prisotnostjo družbe Wizz Air na letališču. Komisija je ugotovila, da te študije ni mogoče uporabiti kot dokaz za neskladnost sporazumov iz leta 2008 z merilom zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu (glej točke od 388 do 392 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 167 Komisija je upoštevala tudi naknadni študiji, ki sta ju 27. oktobra 2011 izvedli družbi Oxera in RBB, v podporo rezultatom poročila družbe Oxera iz leta 2015. V naknadni študiji družbe Oxera je bilo ocenjeno, da so imeli sporazumi iz leta 2008 v triletnem obdobju veljavnosti pozitivno NSV v višini 145.249 EUR (glej točko 398 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 168 V zvezi s sporazumoma o spremembah iz leta 2010 je bila v poročilu družbe Oxera iz leta 2015 predvidena VAN v višini 2,3 milijona RON, to je približno 469.852 EUR (glej točko 417 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Komisija je upoštevala tudi naknadno študijo družbe Oxera, v kateri je bilo ocenjeno, da sta imela sporazuma o spremembah iz leta 2010 v devetmesečnem obdobju trajanja pozitivno NSV v višini 483.147 EUR (glej točko 429 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 169 Tako je Komisija na podlagi poročila družbe Oxera iz leta 2015, kakor ga je ponovno izračunala in kot je podprto z naknadnima študijama družb Oxera in RBB, ugotovila, da se je za tretji ukrep pričakovalo, da bo dodatno donosen za družbo AITTV. Poleg tega naj bi bil ta ukrep del splošne strategije in dolgoročnega prizadevanja za splošno donosnost letališča. Zato je Komisija menila, da bi preudaren zasebni udeleženec v tržnem gospodarstvu sklenil take sporazume. Komisija je zato ugotovila, da s temi sporazumi družbi Wizz Air ni bila dodeljena gospodarska prednost, ki je ne bi mogla dobiti pod običajnimi tržnimi pogoji, in da ne pomenijo državne pomoči (glej točke od 413 do 415 in od 437 do 440 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

– *Utemeljenost presoje tretjega ukrepa*

- 170 V skladu s sodno prakso pogoji, ki jih mora izpolnjevati ukrep, da bi ga bilo mogoče opredeliti za pomoč v smislu člena 107 PDEU, niso izpolnjeni, če bi lahko upravičeno javno podjetje isto prednost, kot je ta, ki mu je bila dodeljena z državnimi sredstvi, prejelo v okoliščinah, ki ustrezajo običajnim tržnim pogojem, pri čemer se ta presoja načeloma opravi z uporabo merila zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, EU:T:2015:435, točka 91 in navedena sodna praksa).
- 171 Za ugotovitev, ali sta država članica ali zadevni javni subjekt ravnala kot skrben zasebni udeleženec v tržnem gospodarstvu, se je treba postaviti v okoliščine obdobja, v katerem so bili zadevni ukrepi sprejeti, da bi preučili, ali je bilo ravnanje države članice ali javnega subjekta gospodarsko

racionalno, in se vzdržati vsakršne presoje, oprte na kasnejši položaj (sodbi z dne 16. maja 2002, Francija/Komisija, C-482/99, EU:C:2002:294, točka 71, in z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, EU:T:2015:435, točka 93).

- 172 V tem okviru mora država članica ali zadevni javni subjekt Komisiji sporočiti objektivne in preverljive elemente, iz katerih izhaja, da sprejeta odločitev temelji na predhodnih ekonomskih ocenah, primerljivih s tistimi, ki bi jih v okoliščinah obravnavane zadeve opravil racionalni zasebni udeleženec, ki je v zelo podobnem položaju kot država članica ali ta subjekt, preden bi izvedel zadevni ukrep, da bi lahko opredelil prihodnji donos takega ukrepa (glej sodbo z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, EU:T:2015:435, točka 97 in navedena sodna praksa).
- 173 Zato so za namene uporabe merila zasebnega udeleženca upoštevni le podatki, ki so na voljo, in predviden razvoj v času, ko je bila sprejeta odločba o naložbi (sodba z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, točka 105). To je tako zlasti, če Komisija – kot v tej zadevi – preiskuje obstoj državne pomoči v zvezi z ukrepom, ki ji ni bil priglašen in ki ga je zadevni javni subjekt v času, ko Komisija izvaja preiskavo, že izvedel (sodba z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, EU:T:2015:435, točka 94).
- 174 Zato mora Komisija, če je očitno, da bi bilo mogoče uporabiti merilo zasebnega udeleženca, zadevno državo članico prositi, naj ji predloži vse upoštevne podatke, na podlagi katerih bo lahko preverila, ali so pogoji za uporabnost in uporabo tega merila izpolnjeni, in lahko preučitev takih podatkov zavrne le, če so bili predloženi dokazi ugotovljeni po sprejetju odločbe o zadevni naložbi (glej, v tem smislu sodbi z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, točka 104, in z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, EU:T:2015:435, točka 96).
- 175 Zadevna država članica, ali v obravnavani zadevi zadevno javno podjetje, mora predložiti elemente, iz katerih je razvidno, da je bila izvedena vnaprejšnja ekonomska ocena donosnosti zadevnega ukrepa, ki je primerljiva z oceno, ki bi jo izvedel zasebni udeleženec v podobnem položaju (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, EU:T:2015:435, točka 184).
- 176 Če javno podjetje Komisiji predloži elemente zahtevane narave, mora zadnja izvesti celovito presojo, pri kateri poleg elementov, ki jih je predložilo to podjetje, upošteva vse druge upoštevne elemente, na podlagi katerih je mogoče ugotoviti, ali je zadevni ukrep v skladu z merilom zasebnega udeleženca. Tako ima zadevno javno podjetje možnost, da med upravnim postopkom predloži dodatne dokaze, ki nastanejo po sprejetju ukrepa, a temeljijo na elementih, ki so bili na voljo, in na razvoju, ki ga je bilo mogoče predvideti ob tem sprejetju (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, EU:T:2015:435, točka 186).
- 177 To, da ni mogoče podati podrobnih in popolnih napovedi, ne pomeni, da javnemu vlagatelju ni treba izvesti ustrezne predhodne ocene donosnosti njegove naložbe, ki je primerljiva z oceno, ki bi jo izvedel zasebni udeleženec v podobnem položaju, upoštevajoč razpoložljive in predvidljive elemente (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, EU:T:2015:435, točka 182).
- 178 Drugi tožbeni razlog, s katerim tožeča stranka med drugim trdi, da družba AITTV ni opravila nobene predhodne analize donosnosti sporazumov iz leta 2008, je treba preučiti ob upoštevanje te sodne prakse.

179 V zvezi s tem, na prvem mestu, kot je razvidno iz točke 147 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ki je v točki 6.3, ki se nanaša na povzetek pripomb družbe AITTV v zvezi s tretjim ukrepom, in ne v delu, ki se nanaša na presojo tega ukrepa s strani Komisije, je:

„[družba AITTV] naved[la], da je pred sklenitvijo sporazumov iz leta 2008 izved[la] izračune. Po [njem] mnenju ni bilo pravne obveznosti, na podlagi katere bi bilo treba pripraviti poslovni načrt. [Družba AITTV] ni poznal[a] razlogov za hrambo dokumentacije.“

180 Kljub temu je treba ugotoviti, da družba AITTV domnevnih izračunov, ki naj bi jih opravila pred sklenitvijo sporazumov iz leta 2008, ni predložila Komisiji in da se ta v izpodbijanem sklepu ni oprla na te izračune, da bi ocenila donosnost teh sporazumov glede na merilo zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu.

181 Tako v nasprotju s tem, kar se zahteva na podlagi sodne prakse, navedene v točkah 175 in 177 zgoraj, iz izpodbijanega sklepa nikakor ne izhaja, da je odločitev družbe AITTV o sklenitvi sporazumov iz leta 2008 z družbo Wizz Air temeljila na predhodnih ekonomskih ocenah, kot bi jih izvedel zasebni udeleženec v podobnem položaju, upoštevajoč razpoložljive in predvidljive elemente.

182 Tudi če bi družba AITTV predhodno ocenila prihodnjo donosnost sporazumov iz leta 2008, vsekakor ni izpolnila svoje obveznosti, da Komisiji predloži ustrezne elemente predhodne ocene, na podlagi katerih ta lahko preveri, ali je bilo obnašanje tega podjetja primerljivo z obnašanjem preudarnega zasebnega udeleženca (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, EU:T:2015:435, točki 182 in 185).

183 Res je v poročilu družbe Oxera iz leta 2015 omenjen „poslovni načrt“, ki ga je družba AITTV pripravila v okviru sporazumov iz leta 2008 in posredovala družbi Oxera za pripravo navedenega poročila. Vendar je bilo na podlagi odgovorov družb Wizz Air in AITTV na vprašanja Splošnega sodišča z dne 19. julija 2022 mogoče potrditi, da ta „poslovni načrt“ ni bil pripravljen leta 2008, ampak je bil naknadno rekonstruiran med upravnim postopkom na podlagi informacij, ki naj bi bile družbi AITTV na voljo leta 2008.

184 Iz tega sledi, da Komisija ni imela nobenega pisnega dokumenta, pripravljenega pred sklenitvijo sporazumov iz leta 2008, ko je preučila vprašanje, ali je družba AITTV ravnala kot zasebni udeleženec v podobnem položaju, upoštevajoč razpoložljive in predvidljive elemente.

185 Poleg tega iz izpodbijanega sklepa izhaja, da je predhodna analiza donosnosti, ki je bila naknadno rekonstruirana na podlagi podatkov, ki so bili na voljo pred sklenitvijo sporazumov iz leta 2008, in jo je Romunija predložila 9. decembra 2014 na zahtevo Komisije, vsebovala pomanjkljivosti in z njo ni bilo mogoče dokazati skladnosti sporazumov iz leta 2008 z merilom udeleženca v tržnem gospodarstvu (glej točki 344 in 356 obrazložitve ter točki 163 in 164 zgoraj). Tako je malo verjetno, da bi bilo s hipotetičnimi predhodnimi izračuni, navedenimi v točki 147 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ki naj bi jih družba AITTV opravila pred sklenitvijo sporazumov iz leta 2008, mogoče dokazati zadovoljive predhodne možnosti za donosnost navedenih sporazumov.

- 186 Na drugem mestu, Komisija je ugotovitev o donosnosti sporazumov iz leta 2008 oprla na poročilo družbe Oxera iz leta 2015, to je na predhodno analizo donosnosti, ki je bila naknadno rekonstruirana na podlagi podatkov, ki so bili na voljo pred sklenitvijo sporazumov iz leta 2008, in jo je družba Wizz Air predložila 10. februarja 2015, Komisija pa ponovno izračunala (glej točki 163 in 165 zgoraj).
- 187 Po navedbah Komisije poročilo družbe Oxera iz leta 2015, čeprav je bilo pripravljeno skoraj sedem let po sklenitvi sporazumov iz leta 2008, temelji na podatkih, ki so bili na voljo pred sklenitvijo navedenih sporazumov.
- 188 Vendar v nasprotju s trditvami Komisije zgolj zato, ker naj bi to poročilo temeljilo na podatkih, ki so bili na voljo, in spremembah, ki jih je bilo mogoče predvideti ob sprejetju tretjega ukrepa leta 2008, ni mogoče šteti, da je enakovredno predhodni analizi, s katero bi bilo mogoče dokazati, da je bilo izpolnjeno merilo zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu.
- 189 Res je, da mora Komisija v skladu s sodno prakso opraviti celovito presojo, pri čemer mora upoštevati vse upoštevne dokaze v tej zadevi, na podlagi katerih bo lahko odločila, ali podjetje ob upoštevanju s tem priznanih gospodarskih prednosti takšnih olajšav očitno ne bi prejelo od takšnega zasebnega akterja. V zvezi s tem je treba za bistveno šteti vsako informacijo, ki lahko nezanemarljivo vpliva na proces odločanja zasebnega akterja, ki ga je treba šteti za običajno previdnega in skrbnega, ki je v karseda podobnem položaju kot država (glej sodbo z dne 26. marca 2020, Larko/Komisija, C-244/18 P, EU:C:2020:238, točki 29 in 30 ter navedena sodna praksa; glej v tem smislu tudi sodbo z dne 20. septembra 2017, Komisija/Frucona Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, točka 60).
- 190 Vendar elementov, nastalih po sprejetju zadevnega ukrepa, ni mogoče upoštevati za uporabo merila zasebnega udeleženca (glej sodbo z dne 26. marca 2020, Larko/Komisija, C-244/18 P, EU:C:2020:238, točka 32 in navedena sodna praksa; glej v tem smislu tudi sodbi z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, točka 104, in z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, EU:T:2015:435, točki 93 in 94).
- 191 V zvezi s tem, čeprav je res, kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 176 zgoraj, da ima zadevno javno podjetje možnost, da med upravnim postopkom predloži dodatne dokaze, ki nastanejo po sprejetju ukrepa, taka možnost temu podjetju ne omogoča, da se izogne obveznosti, da izvede ustrezno predhodno ekonomsko oceno, utemeljeno na analizi razpoložljivih elementov in predvidljivega razvoja, ki je ustrezna glede na naravo, zapletenost, obseg in okvir transakcije (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, EU:T:2015:435, točki 186 in 188).
- 192 V obravnavani zadevi pa je poročilo družbe Oxera iz leta 2015, čeprav temelji na podatkih, ki so bili na voljo pred sklenitvijo sporazumov iz leta 2008, retrospektivna ugotovitev dejanske donosnosti navedenih sporazumov. Zato v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 190 zgoraj, ni upoštevno za presojo izpolnjevanja merila zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu.
- 193 Na tretjem mestu, Komisija je v izpodbijanem sklepu upoštevala tudi naknadni študiji, ki sta ju 27. oktobra 2011 izvedli družbi Oxera in RBB, v podporo rezultatom poročila družbe Oxera iz leta 2015 (glej točki 167 in 169 zgoraj).

- 194 V skladu s sodno prakso za ugotovitev, ali je upravičenec zadevnega ukrepa dejansko imel prednost v smislu člena 107(1) PDEU, lahko dodatne gospodarske analize, ki jih država članica predloži med upravnim postopkom, razjasnijo dejavnike, ki so obstajali v trenutku odločitve o vlaganju in ki jih Komisija mora upoštevati (sodba z dne 3. julija 2014, Španija in drugi/Komisija, T-319/12 in T-321/12, neobjavljena, EU:T:2014:604, točka 134).
- 195 Vendar v obravnavani zadevi naknadno rekonstruirani dokazi, ki jih je upoštevala Komisija, ne glede na to, ali jih je predložila Romunija ali družba Wizz Air, niso dopolnili podatkov, ki so obstajali pred sklenitvijo sporazumov iz leta 2008, ki naj bi jih je družba AITTV predložila Komisiji. Prav nasprotno, to so bili edini podatki, ki so bili predloženi Komisiji, in edina podlaga, na katero je Komisija oprla svojo presojo sporazumov iz leta 2008.
- 196 Na četrtem in zadnjem mestu, Komisija je v svoji ugotovitvi o gospodarski prednosti z zvezi s sporazumi iz leta 2008 upoštevala tudi dejstvo, da „obstajajo znaki, zlasti na podlagi razvojnega načrta za obdobje 2006–2015, da so bili sporazumi z družbo Wizz Air iz leta 2008 del splošne strategije in dolgoročnega prizadevanja za splošno donosnost letališča“ (glej točko 414 obrazložitve izpodbijanega sklepa in točko 169 zgoraj).
- 197 Vendar tako nejasni in z ničemer podprti elementi ne morejo biti zadosten dokaz, da je bila pred sklenitvijo sporazumov iz leta 2008 opravljena predhodna ekonomska ocena donosnosti.
- 198 Zato je treba ugotoviti, da ugotovitev Komisije, da bi preudaren zasebni udeleženec v tržnem gospodarstvu sklenil sporazume iz leta 2008, v nasprotju s sodno prakso, navedeno v točkah od 170 do 177 zgoraj, v celoti temelji na naknadno ugotovljenih dokazih.
- 199 Zato je treba ugotoviti, da Komisija ni zakonito utemeljila svoje ugotovitve, da družbi Wizz Air s tretjim ukrepom ni bila dodeljena gospodarska prednost, ki je v običajnih tržnih razmerah ne bi pridobila, in da ta ukrep torej ne pomeni državne pomoči.
- 200 Ne da bi bilo treba preučiti druge trditve, ki jih je tožeča stranka navedla v okviru drugega tožbenega razloga, je zato treba temu tožbenemu razlogu ugoditi v delu, v katerem se nanaša na napačno uporabo prava, ker je v izpodbijanem sklepu ugotovljeno, da s tretjim ukrepom družbi Wizz Air ni bila podeljena neupravičena prednost.
- 201 Glede na vse zgornje ugotovitve je treba tožbi na podlagi prvega in drugega tožbenega razloga ugoditi, ne da bi bilo treba preučiti tretji in četrti tožbeni razlog.

Stroški

- 202 V skladu s členom 134(1) Poslovnika se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Ker Komisija ni uspela, se ji v skladu s predlogi tožeče stranke naloži, da nosi svoje stroške in stroške tožeče stranke. Družbi Wizz Air in AITTV na podlagi člena 138(3) Poslovnika nosita vsaka svoje stroške.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi razširjeni senat)

razsodilo:

- 1. (popravljen s sklepom z dne 13. julija 2023) Člen 2 Sklepa Komisije (EU) 2021/1428 z dne 24. februarja 2020 o državni pomoči SA.31662 – C/2011 (ex NN/2011), ki jo je Romunija izvedla za mednarodno letališče Temišvar in družbo Wizz Air, se razglasi za ničnega v delu, v katerem je ugotovljeno, da letališke pristojbine iz zbornika letalskih informacij iz leta 2010 in sporazumi, sklenjeni med družbama Societatea Națională „Aeroportul Internațional Timișoara – Traian Vuia“ SA (AITTV) in Wizz Air Hungary Légiközlekedési Zrt. (Wizz Air Hungary Zrt.) leta 2008 (vključno s sporazumi o spremembah iz leta 2010), ne pomenijo državnih pomoči.**
- 2. Evropska komisija nosi svoje stroške in stroške družbe Carpatair SA.**
- 3. Družbi Wizz Air Hungary in AITTV nosita svoje stroške.**

Papasavvas

Svenningsen

Jaeger

Mac Eochaidh

Pynnä

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 8. februarja 2023.

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje	2
Izpodbijani sklep	3
Predlogi strank	4
Pravo	5
Dopustnost	5
Pravni interes	5
Procesno upravičenje	7
– Uvodne ugotovitve o naravi spornih ukrepov	8
– Posamično nanašanje tretjega ukrepa na tožečo stranko	9
– Neposredno nanašanje spornih ukrepov na tožečo stranko	13
Dopustnost prilog	14
Dopustnost izvlečkov poročila stečajnega upravitelja	14
Dopustnost priloge Q.2	14
Vsebinska presoja	15
Prvi tožbeni razlog: napačna uporaba prava pri presoji selektivnosti drugega ukrepa	15
– Presoja drugega ukrepa v izpodbijanem sklepu	17
– Utemeljenost presoje drugega ukrepa	17
Drugi tožbeni razlog: očitna napako pri presoji, napačna uporaba prava in pomanjkljiva obrazložitev izpodbijanega sklepa, ker je v njem ugotovljeno, da družbi Wizz Air s tretjim ukrepom ni bila dodeljena neupravičena prednost	21
– Presoja tretjega ukrepa v izpodbijanem sklepu	22
– Utemeljenost presoje tretjega ukrepa	23
Stroški	27